

بازرگانان و تجّار خیر

فعالیت‌ها و پشتیبانی خیرین و متدینین و پیشکسوتان از تجار و بازرگانان در
پیشبرد اهداف تشیع به‌ویژه حوزه‌های علمیه و مراکز فرهنگی در جهان

جلد اول

www.ketab.ir

به کوشش و نگارش

محمدتقی انصاریان خوانساری

Ansarian Khansari, Mohammad Taghi

انصاریان خوانساری، محمدتقی، ۱۳۲۵-، گردآورنده

بازرگانان و تجار خیر: فعالیت‌ها و پشتیبانی خیرین و متدینین و پیشکسوتان از تجار و بازرگانان در پیشبرد اهداف تشیع به ویژه حوزه‌های علمی و مراکز فرهنگی در جهان / به کوشش و نگارش محمدتقی انصاریان خوانساری.

ISBN: 978-964-219-727-9

قم: انتشارات انصاریان، ۱۴۰۰- مصور عکس

۱- نیکوکاران -- ایران - سرگذشتنامه
۲- اسلام و امور خیریه
۳- بازرگانان -- ایران - سرگذشتنامه
۴- مجتهدان و علما -- ایران - سرگذشتنامه
۵- خدمات اجتماعی - ایران
۶- مشارکت اجتماعی - ایران
۷- خیریه - ایران
۸- اسلام - خلیفات
۹- Benefactors -- Iran - Biography
۱۰- Islam - Charities
۱۱- Merchants -- Iran - Biography
۱۲- Ulama -- Iran - Biography
۱۳- Social service - Iran
۱۴- Social participation - Iran
۱۵- Charities - Iran
۱۶- Islam -- Missions
H۷۲۷
۳۱/۷۴۰۹۲۲

شماره کتابشناسی ملی: ۸۴۵۸۰۶۷

بازرگانان و تجار خیر جلد اول

به کوشش و نگارش: محمدتقی انصاریان خوانساری

ناشر: انتشارات انصاریان

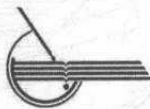
چاپ اول ۱۴۰۰ - ۲۰۲۱

تیراژ: ۵۰۰

تعداد صفحات: ۱۰۱۸ ص.

قطع: وزیری

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۱۹-۷۲۷-۹ (ISBN)

انتشارات انصاریان

قم - جمهوری اسلامی ایران

خیابان شهدا - کوچه ۲۲ - ص. پ ۱۸۷

تلفن: ۳۷۷۴۱۷۴۴ (۲۵) (۹۸) دورنما: ۳۷۷۴۲۶۴۷

پست الکترونیک: Int_ansarian@yahoo.com

www.ansariyan.ir

Handwritten signature or mark.

تذکر و توجهی لازم:

وقتی این کتاب تهیه و تنظیم می‌شد، به فکر افتادم که برای اینکه مطالعه کننده زودتر و بهتر استفاده کنند، چه روشی را اتخاذ کنیم. بهتر آن است که فهرست اعلامی تنظیم نماییم و یا طریق دیگر بکار ببریم. بهر حال با نظرخواهی و مشورت به اینجا رسید که هر بخش را بصورت الفبائی تنظیم کنیم.

تذکر مخصوص این است که این تنظیمات حمل بر هیچ چیز دیگری نشود و خدا ناکرده اسانه ادبی به کسی نباشد. احترام و عناوین همه سر جایش محفوظ است و اگر فرهیختگان عزیز راه حل بهتری دارند، تقاضا داریم بهر وسیله ممکن پیشنهاد نموده تا اجرا و عملی گردد انشاء الله.

فهرست

۲۹	 مقدمه
۳۵	 نوشته حضرت آیت الله حاج سید جواد علوی بروجردی درباره کتاب
۴۴	 الف - مساعدت‌ها و مواسات حضرت خدیجه کبری (علیها السلام)
۴۵	 ب - حضرت امام رضا علیه آلاف التحیه و السلام
۴۶	 ۱ - صفوان بن مهران بن مغیره اسدی کاهلی از نگاه بزرگان
۵۰	 ۲ - شطیطه نیشابوری معروف به بی بی شطیطه
۵۳	 ۳ - علامه محمد باقر مجلسی
۵۸	 ۴ - آیت الله العظمی شیخ اعظم حاج شیخ مرتضی انصاری
۵۹	 ۵ - آیت الله العظمی ملا محمد کاظم آخوند خراسانی
۶۲	 ۶ - آیت الله العظمی حاج سید ابوالحسن اصفهانی
۶۴	 ۷ - آیت الله العظمی حاج شیخ عبدالکریم حائری یزدی
۶۵	 ۸ - آیت الله العظمی حاج سید حسین بروجردی
۶۷	 ۹ - آیت الله العظمی حاج سید محمد رضا گلپایگانی
۶۹	 ۱۰ - آیت الله العظمی حاج شیخ محمد تقی بهجت
۷۰	 ۱۱ - آیت الله العظمی شیخ حسین وحید خراسانی

- ۱۲- آیت الله العظمی شیخ عبدالله جوادی آملی ۷۰
- ۱۳- آیت الله العظمی حاج آقا موسی شیرازی ۷۱
- کتاب «گفتار شیعه در اصول و فروع» ۷۸
- کتاب «انوار المشعشعین» ۸۴
- کتاب «شرح کلمات معارفی آیت الله العظمی سید محمد هادی میلانی» ۸۵
- کتاب «دست به کار و دل به یار» ۸۷
- کتاب «بهترین کاسب قرن» ۹۰
- کتاب «نهایه فرهنگ» ۹۲
- کتاب «صفاخانه اصفهان» ۹۵
- بخش اول: علمای خیر ۱۰۳
- آخوندی یزدی/ حجت الاسلام والمسلمین حاج شیخ محمد ۱۰۴
- آل علی شاهرودی/ حجت الاسلام والمسلمین حاج سید جواد ۱۰۶
- آیت اللهی شیرازی/ آیت الله سید عبدالباقی ۱۰۶
- ابن الرضا آیت الله سید مهدی ۱۰۷
- احمدی کرمانی/ آیات حاج میرزا محمد رضا و حاج احمد ۱۰۹
- ارباب قمی/ آیت الله حاج میرزا محمد ۱۱۲
- امامی خوانساری/ آیات حاج شیخ محمد علی و فرزند برومندش حاج شیخ محمد ۱۱۲
- انصاری/ حجت الاسلام والمسلمین حاج سراج ۱۱۵
- باهر کرمانی/ حجت الاسلام والمسلمین شیخ تقی ۱۱۷
- بروجردی/ آیت الله شیخ محمد (کوچک) ۱۱۸
- بروجردی/ حجت الاسلام والمسلمین حاج میرزا مهدی ۱۲۰
- بصری/ حجت الاسلام والمسلمین حاج شیخ حسن ۱۲۱
- بیات اراکی/ حجت الاسلام والمسلمین حاج شیخ نصرت الله ۱۲۲
- پویا یزدی/ حجت الاسلام والمسلمین حاج میرزا مهدی ۱۲۲
- تاجر طهرانی/ خاندان حاج محمد موسی ۱۲۷
- تاجر کازرونی/ حجت الاسلام والمسلمین حاج سید محمدرضا ۱۲۹
- تبریزی/ آیت الله میرزا جواد آقا ۱۲۹
- تبریزی/ حجت الاسلام والمسلمین حاج میرزا حسن ۱۳۱
- تهرانی/ آیت الله حاج شیخ عبدالحسین معروف به شیخ العراقین ۱۳۳
- جایلقی/ خاندان و خانواده های معروف به جایلقی ۱۳۵
- جار اللهی/ حجت الاسلام والمسلمین حاج محمود ۱۴۱
- جلیلی/ آیت الله حاج شیخ عبد الجلیل ۱۴۱

بسم الله الرحمن الرحيم

وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَى دَارِ السَّلَامِ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ (۲۵) لِلَّذِينَ
أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ وَلَا يَرْهَقُ وُجُوهَهُمْ قَتَرٌ وَلَا ذِلَّةٌ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ
هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (۲۶ / سوره يونس)

محسنان مُردند و احسان‌ها بماند
محسنان با صد عطا و جود و بر
ای خنک آن را که این مرکب براند
زر نهاده شاعران را منتظر

مولانا

خاطرات و یادبودها و مکتوبات و اثرات و تألیفات علمای بزرگ و دانشمندان
عالی مقام به صورت وفور مورد اهتمام فرهیختگان و محققین قرار گرفته و در دسترس
همگان می باشد. اما در این سال‌های متعددی افراد بسیاری که معین و کمک کار و یاران
علما بودند و با مال و عرض و جان خود فداکاری‌های زیادی در حوزه پیشرفت اسلام
به ویژه تشیع انجام وظیفه نموده‌اند به علت عدم توجه محققین محترم به دست
فراموشی سپرده شده‌اند. لذا با الطاف الهی، حقیر برای اولین بار کتاب «پیشکسوتان
نشر و مراکز مکتب تشیع در عرصه بین الملل» را به رشته تحریر درآورده و بعد
شروع به نوشتن کتاب حاضر کردم. ممکن است بعضی از اعزّه سؤال کنند که انگیزه
تهیه و تنظیم این نوشته چیست و چه لزومی دارد؟ جواب مختصرش این است که اگر
اقدام به این کار نمی شد همانند گذشته سال‌ها می گذشت و اثری از نام و نشان و
فعالیت‌های دینی و مذهبی و فرهنگی آنها از یاد و خاطره و ذهن‌ها می رفت و اثری از
آنان باقی نمی ماند گرچه در هر حال این بزرگواران عندالله مآجور و مثاب هستند،
بنابراین برای شناخت این عزیزان لازم بود اثری در حدّ بضاعت نوشته شود و همه مردم
بویژه طلاب محترم و دانشجویان مکرم و فرهیختگان و دانشمندان بدانند این قشر از

جامعه چقدر با گذشت از اموالشان و طبق وظیفه شرعی که بر عهده داشتند اثرات مهم و فراموش نشدنی در جامعه مذهبی و بخصوص در پیشبرد اهداف عالیه تشیع و تنویر افکار عمومی از خود به یادگار گذاشتند و حتی می‌توان گفت این انسان‌های شریف و دین‌مدار اگر همکاری و همیاری نمی‌کردند تا علمای شیعه مستقلاً به خدماتشان بپردازند، چه اتفاقی می‌افتاد و این خداوند تبارک و تعالی بود که با دعای خیر و مستجاب حجت بالغه الهی حضرت ولی عصر امام زمان علیه السلام توفیق و سعادت این رویه و روش بسیار عالی را به این تجار عالی‌مقام مرحمت فرمود، تا چنین اتفاقی بیافتد و معارف شیعه با وجود علمای بزرگ و تألیفاتشان باقی بماند و هم حجتی باشد برای دیگران که این معارف غنی را غصب کرده و مردم را غافل و منحرف نموده‌اند. اما به اعتقاد ما «إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ» (آیه ۹ سوره حجر).

کتابی که در پیش روی شما اعزه است در هفت بخش تنظیم شده که شامل موارد ذیل می‌باشد:

بخش اول: علمایی که هم با علمشان و هم با اموالشان منشأ خیر و برکات و کمک به مردم و جامعه دینی بوده‌اند.

بخش دوم: دانشمندان و فرهیختگانی که به مطالب کتاب ارتباط دارند.

بخش سوم: اطبانی که هم از علم طبشان و هم از اموالشان به مردم و جامعه کمک می‌کردند.

بخش چهارم: بانوان خیر.

بخش پنجم: بنیادهای فرهنگی و مذهبی.

بخش ششم: تجار و بازرگانان خیر.